

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
V kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-38-06

Druk nr 886

Warszawa, 16 sierpnia 2006 r.

Pan
Marek Jurek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o uchyleniu ustawy o Funduszu im. Komisji Edukacji Narodowej oraz o zmianie ustawy o systemie oświaty i ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Edukacji Narodowej.

Z poważaniem

wz. Wiceprezes Rady Ministrów

(-) Ludwik Dorn

U S T A W A

z dnia

o uchyleniu ustawy o Funduszu im. Komisji Edukacji Narodowej oraz o zmianie ustawy o systemie oświaty i ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji

Art. 1. Uchyla się ustawę z dnia 29 sierpnia 2005 r. o Funduszu im. Komisji Edukacji Narodowej (Dz. U. Nr 167, poz. 1400).

Art. 2. W ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.¹⁾) w art. 90b ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Uczniowi przysługuje prawo do pomocy materialnej ze środków przeznaczonych na ten cel w budżecie państwa lub budżecie właściwej jednostki samorządu terytorialnego.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz. U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1397, z późn. zm.²⁾) w art. 56 uchyla się ust. 1a.

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781 oraz z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 240, poz. 2055, z 2003 r. Nr 60, poz. 535 i Nr 90, poz. 844, z 2004 r. Nr 6, poz. 39, Nr 116, poz. 1207, Nr 123, poz. 1291 i Nr 273, poz. 2703 i 2722, z 2005 r. Nr 167, poz. 1400, Nr 169, poz. 1418, Nr 178, poz. 1479 i Nr 184, poz. 1539 oraz z 2006 r. Nr 107, poz. 721.

UZASADNIENIE

Przyjęta w dniu 29 sierpnia 2005 r. przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustawa o Funduszu im. Komisji Edukacji Narodowej (Dz. U. Nr 167, poz. 1400), która weszła w życie dnia 1 września 2005 r., miała za zadanie wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży szkolnej. Środki Funduszu miały zwiększyć pulę środków przeznaczonych na pomoc materialną dla uczniów realizowaną na podstawie przepisów rozdziału 8a „Pomoc materialna dla uczniów” ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.).

Projekt ustawy już od początku prac legislacyjnych uzyskał negatywną opinię Rządu, który uważał, że proponowane regulacje powielają już istniejące rozwiązania prawne oraz powodują rozdrobnienie środków przeznaczonych na pomoc materialną dla uczniów.

Niemal rok obowiązywania ustawy o Funduszu im. Komisji Edukacji Narodowej pozwala na wyciągnięcie następujących wniosków:

1. Przepisy ustawy powielają działania realizowane w ramach Narodowego Programu Stypendialnego, którego częścią jest pomoc materialna dla uczniów. Odbiorcą pomocy jest ta sama grupa osób (uczniowie pochodzący z rodzin o niskich dochodach), w ten sam sposób realizowane jest zadanie, środki przeznaczone na realizację zadania pochodzą z tego samego źródła – budżetu państwa.
2. Wejście w życie ustawy wprowadziło niebezpieczeństwo nadmiernego rozdrobnienia środków finansowych, dodatkowe wydatki związane z obsługą Funduszu oraz zwiększenie biurokracji.
3. Przepisy dotyczące sposobu tworzenia Funduszu (art. 4) uniemożliwiają realne i rzetelne planowanie wydatków (praktycznie nie jest możliwe określenie na początku roku, jakimi środkami Fundusz dysponuje – np. art. 4 ust. 1 pkt 1 lit. b stanowi, że przychodami Funduszu są m.in. przychody

uzyskane z prywatyzacji w roku budżetowym poprzedzającym rok, na który składany jest projekt ustawy budżetowej).

4. Powyższe wady powodują, że o wysokości środków, które mogą być faktycznie przekazane na konto Funduszu, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania dowiaduje się dopiero w II kwartale danego roku – tymczasem pomoc uczniom udzielana jest od stycznia i w drugiej połowie roku może brakować środków na zrealizowanie zobowiązań wobec tej grupy potrzebujących.
5. Ustawa zawiera także inne wadliwe przepisy, np. przy ustalaniu wysokości środków, które mają być przekazywane gminom, należy uwzględnić przewidziany w art. 5 ust. 3 pkt 4 wskaźnik poziomu bezrobocia (bez określenia, jakiego obszaru ma dotyczyć), tymczasem najniższy poziom tego wskaźnika obliczany jest dla powiatu, a nie dla gminy – to powoduje, że nie można dokonać sprawiedliwego podziału środków Funduszu.
6. Przewidziana w ustawie metoda dystrybucji środków Funduszu powoduje dodatkowe skutki finansowe w związku z obsługą tego Funduszu w jednostkach samorządu terytorialnego.

Przy obecnych potrzebach w zakresie pomocy materialnej, a zarazem w sytuacji niewystarczających środków na ten cel, w Polsce powinien istnieć jeden spójny i zintegrowany system pomocy materialnej.

Dotychczasowy kształt ustawy o Funduszu im. Komisji Edukacji Narodowej prowadzi do tego, że środki finansowe będą wprawdzie wykorzystywane na pomoc materialną dla uczniów, ale dotrą do nich różnymi drogami, a to wiąże się z dodatkowymi wydatkami związanymi z obsługą (szacuje się, że wydatki mogą stanowić nawet ok. 10-12% środków zgromadzonych w Funduszu, co oznacza realne zmniejszenie środków przeznaczonych na pomoc dla uczniów o ok. 5-6 mln zł rocznie).

W niniejszym projekcie proponuje się uchylenie ustawy o Funduszu im. Komisji Edukacji Narodowej. Konsekwencją uchylenia tej ustawy jest konieczność jednoczesnego dokonania zmian w ustawach: z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty oraz z dnia 30 sierpnia 1996 r.

o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz. U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1397, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej. Po udostępnieniu projektu w Biuletynie Informacji Publicznej żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem.

Projektowana regulacja nie jest objęta zakresem prawa Unii Europejskiej.

Ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Wskazanie podmiotów, na które oddziałuje akt normatywny

Ustawa będzie miała wpływ na jednostki samorządu terytorialnego udzielające pomocy materialnej uczniom, szkoły, do których uczęszczają uczniowie, oraz uczniów pochodzących z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej.

2. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Uchylenie ustawy o Funduszu im. Komisji Edukacji Narodowej nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

3. Wpływ regulacji na rynek pracy

Projektowane zmiany nie mają wpływu na rynek pracy.

4. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość

Projektowane zmiany nie mają wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość.

5. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Projektowane zmiany nie wpłyną na sytuację oraz rozwój regionalny.

6. Konsultacje społeczne

Projekt ustawy został przesłany do konsultacji z następującymi partnerami:

- 1) Komisją Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego;
- 2) Radą Pomocy Społecznej;
- 3) Zarządem Głównym Związku Nauczycielstwa Polskiego;
- 4) Sekcją Krajową Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”;
- 5) Wolnym Związkiem Zawodowym „Sierpień 80” Komisją Krajową;
- 6) Komisją Krajową NSZZ „Solidarność 80”;

- 7) Związkiem Zawodowym Pracowników Oświaty i Wychowania „Oświata”;
- 8) Krajową Sekcją Oświaty NSZZ „Solidarność”;
- 9) Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych;
- 10) Komisją Krajową NSZZ „Solidarność”;
- 11) Konfederacją Pracodawców Polskich;
- 12) Polską Konfederacją Pracodawców Prywatnych;
- 13) Business Centre Club – Związkiem Pracodawców;
- 14) Konfederacją Stowarzyszeń Nauczycielskich;
- 15) Krajowym Forum Oświaty Niepublicznej;
- 16) Krajowym Porozumieniem Rodziców i Rad Rodziców;
- 17) Ogólnopolskim Stowarzyszeniem Kadry Kierowniczej Oświaty.

7. Rezultaty konsultacji społecznych

W ramach konsultacji społecznych uwagi do projektu ustawy zgłosił Zarząd Główny Związku Nauczycielstwa Polskiego, który negatywnie zaopiniował projekt. Związek zaproponował ewentualną nowelizację ustawy o Funduszu im. Komisji Edukacji Narodowej po dokonaniu ewaluacji praktycznego działania Funduszu w określonym przedziale czasu.

Zdaniem Związku, projekt ustawy nie zawiera żadnych mechanizmów powodujących, że środki pieniężne przeznaczone na Fundusz im. Komisji Edukacji Narodowej w budżecie państwa na rok 2005 w rezerwie celowej nr 69 w wysokości 103 100 tys. zł pozostaną nadal w systemie pomocy materialnej dla uczniów. Związek stwierdził ponadto, że likwidacja Funduszu oznacza również uszczuplenie środków na pomoc materialną o środki pozyskane z prywatyzacji oraz z podatku od osób prawnych, a co za tym idzie – system stypendialny zostanie pozbawiony dodatkowych źródeł finansowania.

Uwaga dotycząca wykorzystania środków rezerwy celowej budżetu państwa nr 69 jest niejasna. Rezerwa celowa nr 69 „Pomoc materialna dla uczniów i studentów” była przewidziana w ustawie budżetowej na rok 2005. Środki z tej rezerwy w październiku 2005 r. zostały wykorzystane na pomoc

materialną dla uczniów realizowaną zgodnie z przepisami rozdziału 8a ustawy o systemie oświaty. W ustawie budżetowej na rok 2006 na funkcjonowanie Funduszu im. Komisji Edukacji Narodowej zaplanowano środki w wysokości 55 mln zł, stanowiące 1% przychodów z prywatyzacji.

Odnosząc się do propozycji zachowania Funduszu im. Komisji Edukacji Narodowej należy stwierdzić, że jednoczesne funkcjonowanie rozwiązań przewidzianych w ustawie o Funduszu im. Komisji Edukacji Narodowej oraz w systemie pomocy materialnej określonym w ustawie o systemie oświaty powoduje powstanie podwójnego trybu przekazywania gminom środków na pomoc materialną dla dzieci i młodzieży szkolnej. Przepisy ustawy o Funduszu im. Komisji Edukacji Narodowej przewidują dofinansowanie tych samych działań, które są realizowane w ramach Narodowego Programu Stypendialnego na podstawie przepisów rozdziału 8a „Pomoc materialna dla uczniów” ustawy o systemie oświaty, jednak w innym trybie.

Uwagi Związku Nauczycielstwa Polskiego nie zostały uwzględnione.

Sekcja Krajowa Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” nie wniosła zastrzeżeń do projektu ustawy.

Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego nie zgłosiła uwag do projektu ustawy.

URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
PODSEKRETARZ STANU

Tadeusz Kozek

Min.TK- 4445 /06/DP/lw /1808

Warszawa, 08 sierpnia 2006 r.

Pani
Jolanta Rusiniak
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o uchyleniu ustawy o Funduszu im. Komisji Edukacji Narodowej oraz o zmianie ustawy o systemie oświaty i ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji, wyrażona na podstawie art. 2, ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Pana Tadeusza Kozeka, Podsekretarza Stanu w Urzędzie Komitetu Integracji Europejskiej, działającego z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej

Szanowna Pani Minister,

W związku z przedłożonym projektem ustawy (RM-10-38-06), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

z up. Przewodniczącego
Komitetu Integracji Europejskiej

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Roman Giertych
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Edukacji Narodowej